

Samen sterker: de meerwaarde van samenwerking met flankerende beroepsgroepen

A.F.S. Galimont-Collen

De dermatologische zorg komt steeds meer onder druk te staan. Krapte in de dermatologie is niet alleen een tekort aan handen maar in feite een optelsom van diverse factoren, die we in dit artikel op een rij zetten. De geschetste problemen smeken om een oplossing. Verbinding is een probaat antwoord op de druk. Die verbinding vinden we in samenwerking en netwerkzorg. Hiermee bedoelen we: tijd, verdieping, uitleg én zorgvuldige afstemming met andere disciplines. Dat impliceert het erkennen van de waarde van samenwerking - niet alleen met medische en paramedische beroepsgroepen, maar ook met professionals in de huid-, haar- en nagelverzorging. We presenteren ook tastbare resultaten van geslaagde samenwerking in de praktijk. Onze boodschap? Samenwerking is geen luxe, maar noodzaak – en het is tegelijkertijd onze grootste kans.

INLEIDING

De dermatologische zorg staat onder druk. Al geruime tijd zien we de contouren van een structureel probleem dat zich steeds scherper aftekent: de zorgvraag stijgt, maar de capaciteit daalt. Door de pensionering van ervaren collega's, beperkte instroom in de opleiding en de toename van deeltijdwerk ontstaat er een hardnekkige mismatch tussen vraag en aanbod. Dat leidt tot langere wachttijden, hogere werkdruk en minder tijd per patiënt. Daarbij komt dat ook de verwachtingen van patiënten veranderen: mensen willen begrijpelijke uitleg, regie over hun behandeling en een bredere kijk op gezondheid en kwaliteit van leven. Tegelijkertijd neemt de complexiteit van de zorg toe. Patiënten leven langer met chronische huidziekten, vaak in combinatie met andere aandoeningen. De zorgvraag wordt intensiever en langduriger. Ook zien we een toename van huidproblemen bij patiënten die behandeld worden voor kanker, diabetes of reuma. De combinatie van lichamelijke klachten, psychologische belasting en maatschappelijke impact vraagt om een zorgaanpak die verder gaat dan diagnose en behandeling alleen.

PROBLEMEN OP EEN RIJ

Onze consulten zijn kort, maar de vragen zijn vaak groot. Van het begeleiden van kinderen met eczeem en hun ouders, tot het bespreekbaar maken van schaamte bij psoriasis of haarverlies en het behandelen en uitleggen van het gevreesde K-woord, huidkanker. Dat vraagt om tijd, verdieping, uitleg én zorgvuldige afstemming met andere disciplines. Het betekent het erkennen van de waarde van samenwerking — niet alleen met medische en paramedische beroepsgroepen, maar ook met professionals in de huid-, haar- en nagelverzorging.

Zij kunnen in een oogwenk onze adviezen en behandelingen ondersteunen - of ondermijnen.

Daar komt nog een andere uitdaging bij: misinformatie. Op sociale media en in het alternatieve zorgcircuit circuleren hardnekkige fabels over hormoonzalven, zonnebrandcrèmes, voeding, supplementen en 'natuurlijke' alternatieven. Deze parallelle zorgwereld ondermijnt het vertrouwen in evidence-based behandeling en zet patiënten en zorgverleners onnodig tegenover elkaar. We zien het dagelijks terug op het spreekuur: onzekerheid, verwarring, vermijdingsgedrag, of uitsel van behandeling door tegenstrijdige adviezen. Het vraagt om een bredere, geïntegreerde aanpak.

Daarnaast verandert ook het zorglandschap zelf. Digitalisering, zelfmanagement en toenemende aandacht voor leefstijl maken dat zorg niet meer alleen binnen de muren van het ziekenhuis wordt vormgegeven.

Krapte in de dermatologie betekent dus meer dan een tekort aan handen. Het is de optelsom van stijgende zorgvraag, toenemende complexiteit, veranderende patiëntverwachtingen en een groeiende stroom misinformatie. En dat vraagt om meer dan harder werken. Het vraagt om samenwerking, visie, en het benutten van de kracht van het hele zorgnetwerk.

Zorgvraag stijgt, capaciteit daalt — verbinding als antwoord op de druk. Die verbinding vinden we in samenwerking. Niet alleen met collega-specialisten, maar juist ook met de zorgprofessionals buiten de tweede lijn: de flankerende beroepsgroepen. Juist daarom is het essentieel dat we ons netwerk verbreden.

Dermatoloog, Bravis Ziekenhuis, Roosendaal

DE OPLOSSING: VERBREDEN VAN HET NETWERK

De oplossing ligt niet alleen in het opleiden van meer dermatologen – hoe noodzakelijk dat ook moge zijn – maar vooral in het versterken van samenwerking met andere zorgprofessionals. Met name de zogenoemde flankerende beroepsgroepen spelen daarin een onmisbare rol.

Met flankerende beroepsgroepen bedoelen we zorgprofessionals die niet medisch-specialistisch zijn opgeleid, maar wél een essentiële rol spelen in het signaleren, begeleiden en soms behandelen van huidproblemen. Denk aan huidtherapeuten, podotherapeuten, pedicures, haarwerkspecialisten, schoonheidsspecialisten en (medisch) kappers. Deze professionals staan dicht bij de patiënt, zijn laagdrempelig toegankelijk, hebben veel cliëntcontacten en zien vaak als eerste veranderingen aan de huid, nagels of haren.

Juist in een tijd van krapte zijn zij onze ogen en oren in de praktijk. Ze signaleren, begeleiden, adviseren en – wanneer nodig – verwijzen gericht door. Daarmee voorkomen ze verergering van de symptomen, overbelasting van de tweede lijn én dragen ze actief bij aan preventie en gezondheidsbevordering. Door hun positie en contactfrequentie kunnen ze bovendien veel betekenen op het vlak van educatie, geruststelling en leefstijladvies.

Ook kunnen zij bijdragen aan het tegengaan van misinformatie, door op de werkvloer heldere uitleg te geven en cliënten te begeleiden naar betrouwbare bronnen. Daarmee vormen zij een cruciale schakel in de informatieketen rondom de patiënt.

Samenwerking met flankerende beroepsgroepen is niet alleen een praktische oplossing voor een capaciteitsprobleem, maar een inhoudelijke verrijking van de zorg. Het verbetert de continuïteit, verhoogt het bereik en sluit beter aan bij de leefwereld van de patiënt.

Samen met deze beroepsgroepen bouwen we aan een breder, robuuster zorgnetwerk waarin de patiënt zich gezien en gesteund voelt – niet alleen in de spreekkamer, maar juist ook daarbuiten.

TASTBARE RESULTATEN UIT SAMENWERKING

Deze samenwerking is geen abstract ideaal, maar levert inmiddels concrete resultaten op. In de afgelopen jaren hebben we op meerdere terreinen succesvolle samenwerkingen tot stand gebracht:

- Met huidtherapeuten ontwikkelen we interdisciplinaire zorgmodules voor chronische huidaandoeningen zoals eczeem, psoriasis, acne, ichthyosis en oncologische huidzorg. In deze zorgpaden staat de patiënt centraal en vullen zorgverleners elkaar aan in plaats van elkaar te dupliceren.
- Met podotherapeuten realiseerden we de zorgmodule *Preventie van voetulcera bij oncologie*, waardoor preventieve voetzorg nu onder de vergoeding valt. Ook werkten we samen aan een standaard voor de herkenning en behandeling van huid- en nagelafwijkingen aan de voeten bij mensen die een kankerbehandeling ondergaan.
- Met pedicures ontwikkelden we het landelijke protocol voor

schimmelinfecties aan de voeten – een praktische en breed gedragen richtlijn voor herkenning, begeleiding en doorverwijzing (zie pagina 26 in dit nummer).

- Haarwerkspecialisten leverden als meelezers waardevolle input voor de richtlijn *Alopecia areata*. Hun rol bij het signaleren van haarverlies én het begeleiden van mensen met haarproblemen wordt daarmee formeel erkend en versterkt.
- Met huid- en oedeemtherapeuten werken we structureel samen binnen richtlijncommissies en werkgroepen voor aandoeningen als acne, rosacea en lymfoedeem, om tot gedragen en uitvoerbare standaarden te komen.

Deze samenwerkingen leiden tot betere zorg, snellere signalering, minder onnodige verwijzingen en meer tevreden patiënten.

OPLEIDING EN BELEID OP ELKAAR AFSTEMMEN

Deze inhoudelijke samenwerking gaat hand in hand met bestuurlijke afstemming. Op landelijk niveau wordt steeds vaker gekeken hoe de opleidingen van verschillende zorgprofessionals beter op elkaar kunnen aansluiten. Dat vraagt om overleg tussen beroepsverenigingen, opleiders en beleidsmakers – en om de bereidheid om elkaar in de praktijk écht te vinden.

Wanneer zorgverleners elkaars taal spreken en elkaars rol herkennen, wordt samenwerken vanzelfsprekender. Dat is niet alleen efficiënt, maar ook essentieel voor veilige en samenhangende zorg. Zo bouwen we samen aan een netwerk van goed opgeleide zorgverleners, waarin de patiënt niet van loket naar loket wordt gestuurd, maar hulp krijgt vanuit verschillende perspectieven.

Daarnaast biedt deze gezamenlijke opleidingsvisie de kans om kennis over wetenschappelijk onderbouwde zorg en communicatie rond misinformatie al in het leertraject te integreren. Zo creëren we draagvlak én slagkracht voor de toekomst.

GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID

Samenwerking gaat verder dan zorginhoud en opleiding. We hebben ook een gedeelde verantwoordelijkheid in het tegengaan van misinformatie. Van fabels over hormoonzalf tot angst voor zonnebrandcrème – desinformatie verspreidt zich razendsnel, en de schade is groot.

Tenzij we als zorgverleners – in alle disciplines – gezamenlijk optreden, blijft de patiënt kwetsbaar voor verwarring en verkeerde keuzes. Door samen één lijn te trekken in onze adviezen, elkaar te versterken in publieksvoorlichting en gezamenlijk op te treden richting media en maatschappij, kunnen we het vertrouwen in de reguliere zorg helpen herstellen.

Dit vraagt om meer dan kennis. Het vraagt om communicatie, consistentie en samenwerking – niet alleen binnen de muren van de spreekkamer, maar juist ook op platforms, beurzen, in salons, klinieken en wachtkamers.

TOT SLOT

We hebben veel bereikt, maar we zijn er nog niet. De uitdagingen in de dermatologische zorg zijn groot, maar onze

gezamenlijke inzet bewijst dat verandering mogelijk is. Samenwerking is geen luxe, maar noodzaak – en het is tegelijkertijd onze grootste kans.

We zijn al op weg. Laten we doorgaan. Niet alleen omdat het moet, maar omdat het werkt. Samen werken we aan toekomstbestendige, toegankelijke én betrouwbare dermatologische zorg, voor iedereen.

Ik heb het grote geluk gehad dat ik in de afgelopen jaren intensief heb mogen samenwerken met al deze professionals — medisch, paramedisch én zorgverleners in huid-, haar- en nagelverzorgingsberoepen. In onze community, waar we

samen casussen bespreken, heb ik ongelooflijk veel geleerd. Ik heb van dichtbij gezien hoeveel kennis, betrokkenheid en meerwaarde deze zorgverleners inbrengen. Zij zijn niet alleen een onmisbare schakel in de keten, maar ook een inspiratiebron.

CORRESPONDENTIEADRES

Annemie Galimont

E-mail: annemiegaliment@outlook.com